

Ustawa
z dniar.
o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji

Art. 1. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2020 r. poz. 805 oraz z 2021 r. poz. 1676) w art. 15 ust. 2-2b otrzymują brzmienie:

„2. Nadawcy programów radiowych, z wyłączeniem programów tworzonych w całości w języku mniejszości narodowej lub etnicznej, lub w języku regionalnym w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 823), przeznaczają co najmniej 50% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 80% w godzinach 5-24.

2a. Przy ustalaniu czasu nadawania w godzinach 5-24, o którym mowa w ust. 2, czas nadawania utworu słowno-muzycznego w tych godzinach wykonywanego w języku polskim przez debiutanta jest liczony jako 300% czasu nadawania utworu.

2b. Za utwór wykonywany przez debiutanta uważa się utwór słowno-muzyczny wykonywany w języku polskim, który w danym okresie rozliczeniowym został rozpowszechniony w programie radiowym, a od daty pierwszego rozpowszechnienia nie minęło 36 miesięcy, przy czym za debiutanta uważa się wyłącznie artystę lub zespół muzyczny, który w powyższym okresie 36 miesięcy po raz pierwszy opublikował album zawierający utwory słowno-muzyczne lub pojedyncze nagranie utworu słowno-muzycznego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projektowana zmiana ustawy stanowi mechanizm wsparcia i promocji dla krajowych wykonawców utworów słowno-muzycznych. Przedmiotowy mechanizm jest niezbędny z uwagi na straty jakie spowodowała w branży muzycznej epidemia wirusa SARS-CoV-2. Konieczność wprowadzenia dystansu społecznego oraz imprez masowych, a także innych spotkań w większych grupach uczestników spowodowała drastyczne ograniczenie możliwości dotarcia do szerokiej publiczności. Wprawdzie rozwijający się przekaz w mediach elektronicznych, w szczególności za pośrednictwem płatnych serwisów i platform daje wykonawcom możliwość publikacji utworów, jednak nie można traktować tej możliwości na równi z możliwością dotarcia do publiczności. Ta druga wiąże się bowiem z promocją utworu i artysty, której tradycyjne sposoby w okresie pandemii uległy istotnej degradacji. Artysty posługujący się językiem polskim są dotknięci skutkami takiego stanu rzeczy w stopniu o wiele większym niż artyści, którzy tworzą w językach znacznie powszechniejszych na świecie, takich jak angielski, czy hiszpański. Najbardziej popularne cyfrowe platformy muzyczne znacznie lepiej promują artystów tworzących w takich językach niż w języku polskim. W istocie zatem, zapewnienie większego udziału polskojęzycznych wykonawców w audycjach radiowych jest działaniem związanym z wyrównywaniem ich szans na rozwój i promocję twórczości. Powyższa argumentacja nabiera jeszcze większej doniosłości w kontekście artystów debiutujących, dla których najmocniejsza forma promocji jaką była możliwość występowania na koncertach obok renomowanych artystów, przestała być faktycznie dostępna. Należy zwrócić uwagę, że aktualność zarysowanego wyżej problemu nie zmieni się po ustaniu pandemii SARS COV – 2, przynajmniej przez kilka lat. Do tej pory bowiem wykonawcy polskojęzyczni ponieśli niewątpliwe straty, a projektowana regulacja, powinna wesprzeć proces ich kompensacji.

W dłuższej perspektywie, mając na względzie wkład kulturotwórczy artystów tworzących po polsku, brak wyrównywania szans oznaczał by jego ograniczenie, a co za tym idzie negatywny wpływ na kulturę polską, która podlega ochronie zarówno w regulacjach krajowego, jak i unijnego porządku prawnego.

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Dokonując oceny w tym zakresie, warto wskazać na jednolitą linię orzeczniczą, wobec której ograniczenie gwarantowanej w TFUE swobody świadczenia usług może być uzasadnione, o ile odpowiada nadrzędnym względom interesu ogólnego, jeżeli jest odpowiednie do osiągnięcia zamierzonego celu, i nie wykracza poza to,

co niezbędne do jego osiągnięcia (*Por. wyrok United Pan-Europe Communications Belgium i in., C 250/06, pkt 39*).

Ponadto należy wskazać, że Trybunał w swoim orzecznictwie potwierdził, że polityka kulturalna może znaleźć się wśród nadrzędnych względów interesu ogólnego uzasadniających ograniczenie swobody świadczenia usług (*Por. wyrok United Pan-Europe Communications Belgium i in., C 250/06, pkt 41*).

Projektowana ustawa nie spowoduje powstania po stronie budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego kosztów finansowych.

Dlatego też regulacja wyrównująca szanse artystów posługujących się językiem polskim, która to działalność stanowi istotną wartość społeczną i kulturalną jest zgodna z prawem unijnym.